

Klok på følelser – emosjonsfokustert ferdighetstrening

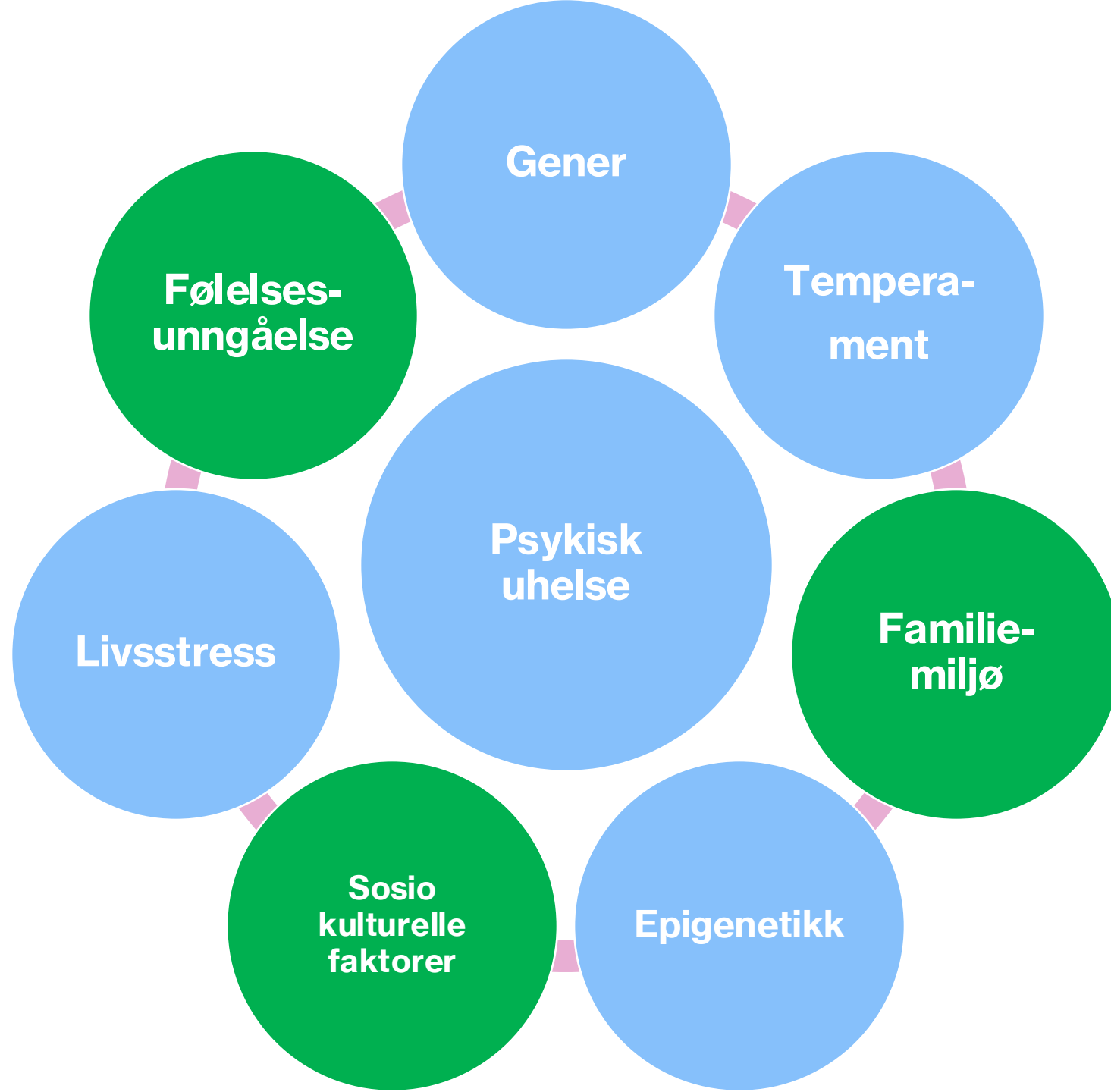
Nadia Ansar

Psykologspesialist/PhD

Årsaker til psykiske lidelser og atferdsvansker

HVORDAN UNNGÅ Å UNNGÅ?

Kort om følelser

- ❖ Varsel – og signalsystem
- ❖ Preprogrammede tilstander som organiserer
- ❖ Bringer viktig informasjon til vår oppmerksomhet
- ❖ Fungerer som et kompass for å ta valg
- ❖ Kommuniserer
- ❖ Oppsto lenge før språket
- ❖ Forteller om våre grunnleggende behov

Emosjonelle skjema

Implisitt kunnskap

Opplevelsesprosesser –
ikke representasjoner

Emosjonell
hukommelse

AFFEKT

Hvor mange grunnfølelser har vi?

- ❖ Sinne
- ❖ Sorg
- ❖ Avsky
- ❖ Skam
- ❖ Frykt
- ❖ Glede
- ❖ Iver og interesse

Primært tre måter følelser blir vanskelige

1. Når vi unngår følelser
2. Når følelser dekker til andre følelser (sekundærfølelser)
3. Når gamle følelser hemmer oss i dag (maladaptive primærfølelser)

Forskjellige emosjonelle aktiveringer

PRIMÆRE FØLELSER

SEKUNDÆRE FØLELSER

INSTRUMENTELLE FØLELSER

ADAPTIV

MALADAPTIV

Oppskriften er der – bruker vi den?

Hvordan kan vi forstå og møte følelser
på en mer emosjonsvennlig måte?

Fire nøkkelferdigheter

FORSTÅ FØLELSER

ØK MOTIVASJON

LØS RELASJONELLE VANSKER

Forstå følelser - Validering

- Vis aksept for følelsen
  - Også for følelser som er uventet eller vanskelig å forstå (sint uten grunn, redd uten fare)
- Valider følelsen og opplevelsen
- Empati og inntoning (språk, ansikt, stemme)
- Unngå å gå for “den lyse siden”
- Husk: Selv om du er uenig i den andres opplevelse av virkeligheten er deres følelser likevel gyldige.

"BUT" is a killer!

- Erstatt MEN med FORDI
- «Jeg skjønner at du føler sånn FORDI...» i stedet for:
«Jeg skjønner at du føler sånn, MEN...»
- Valider før råd og problemløsning

«Det er ingen som liker meg»

Ikke rart at du er lei deg fordi det er skikkelig kjipt at de andre ikke vil være med deg. Det er ordentlig trist og vondt.

Empatisk
validering

Positiv
invalidering

Selvfølgelig er det mange som liker deg. Jeg liker deg jo!

Ja det har du rett i. Det er ingen som liker en sint gutt som ikke kan oppføre seg.

Negativ
validering

Negativ
invalidering

Klart folk liker deg. Du må bare slutte å være så sint og oppføre deg.

Hva hvis jeg bommer?

A 3D white figure is standing next to a large, golden question mark. The figure has its right hand on its head, suggesting confusion or deep thought. The background is a solid brown color.

- Det kommer til å skje. Men feil og reparasjoner fører til et sterkere bånd mellom mennesker.
- Den andre føler at du i hvert fall prøver å forstå.
- Den andre retter på deg.
- Hvis du sier feil, gå tilbake, start forfra – det er det motsatte av følelsesunngåelse!

Øk motivasjon

Følefeller

- Jeg vil ikke validere
- Jeg vil ikke si unnskyld
- Jeg vil ikke sette tydelige grenser/Jeg vil ikke mykne opp grensene

Ta radikalt ansvar og be om unnskyldning

1. Si hva du har lyst å si unnskyld for
2. Sett ord på hvordan det må ha vært for den andre (valider!)
3. Be om unnskyldning og formidle autentisk anger
4. Snakk om hva som kunne vært gjort i stedet (om ikke annet, så “Jeg burde ha funnet en annen løsning”) og si hva du har lyst å gjøre annerledes fra nå av.

Hva er virkningen av å si unnskyld?

- Opplevelse
- Modellæring
- Raushet
- Åpenhet
- Tillit
- Følelseskompetanse
- Skyld
- Symptomreduksjon
- Forsoning/gi slipp

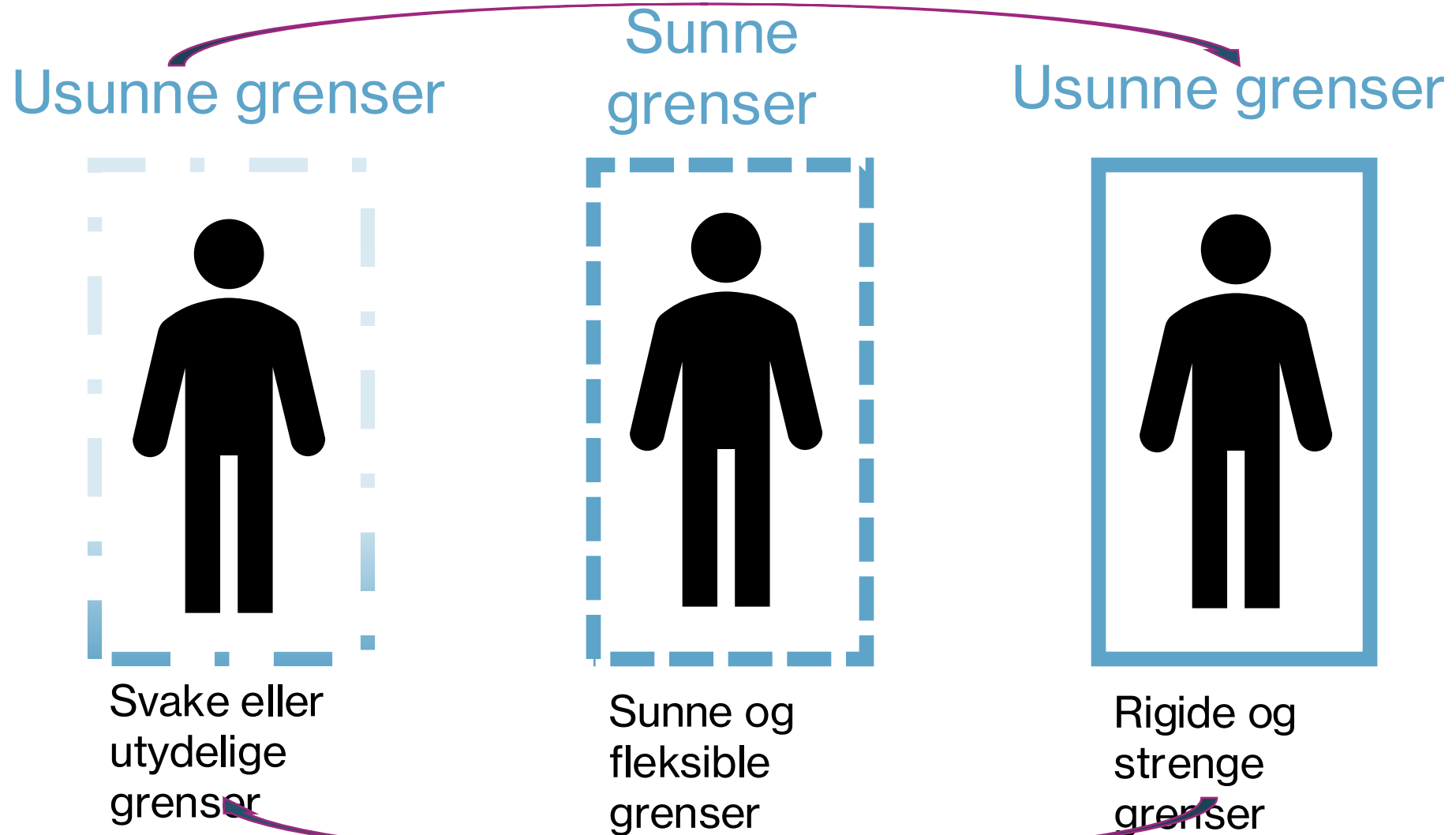

**Å endre egne
grenser, forandrer
andres atferd**

Personer som ikke har sunne grenser, beveger seg ofte frem og tilbake mellom utydelige og strenge grenser.

SYMPTOMER

Stress Angst Uro
Nedstemthet Tomhet Flat
Sinne Irritasjon Skyld

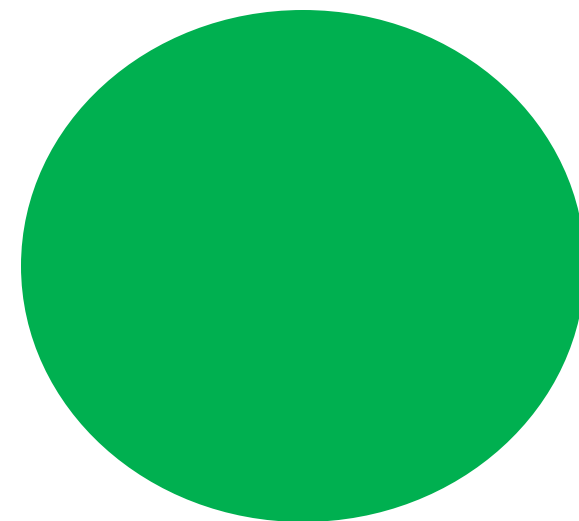
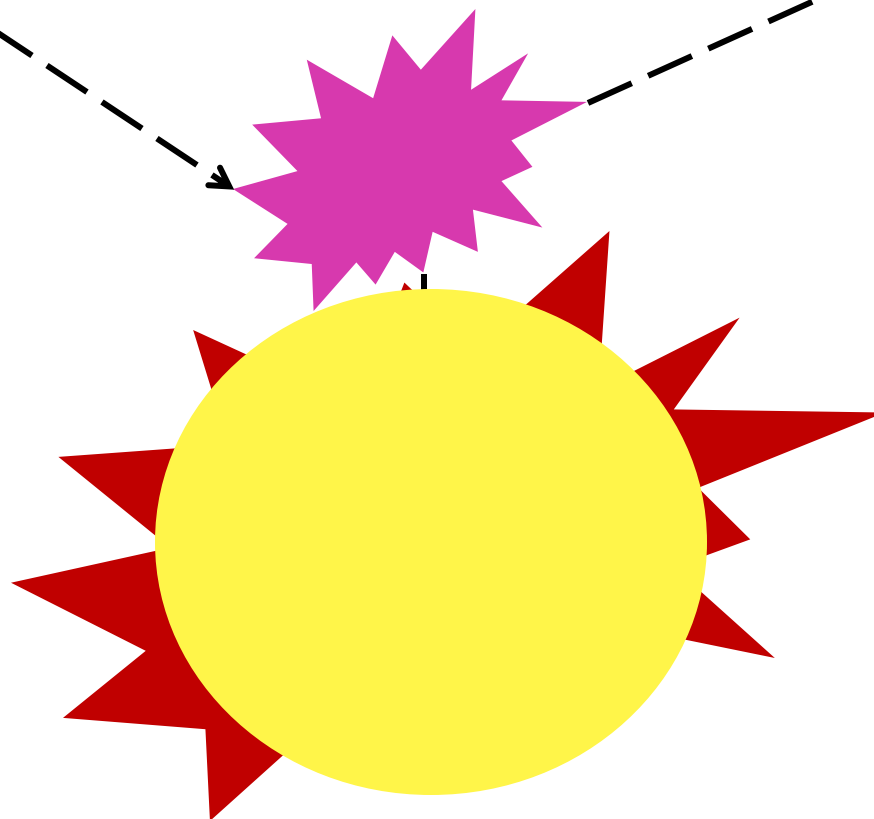
STRATEGIER FOR Å REDUSERE SYMPTOMER

Grubling
Bekymring
«Tenke positivt»
Unngåelse
Overarbeid
Perfeksjonisme

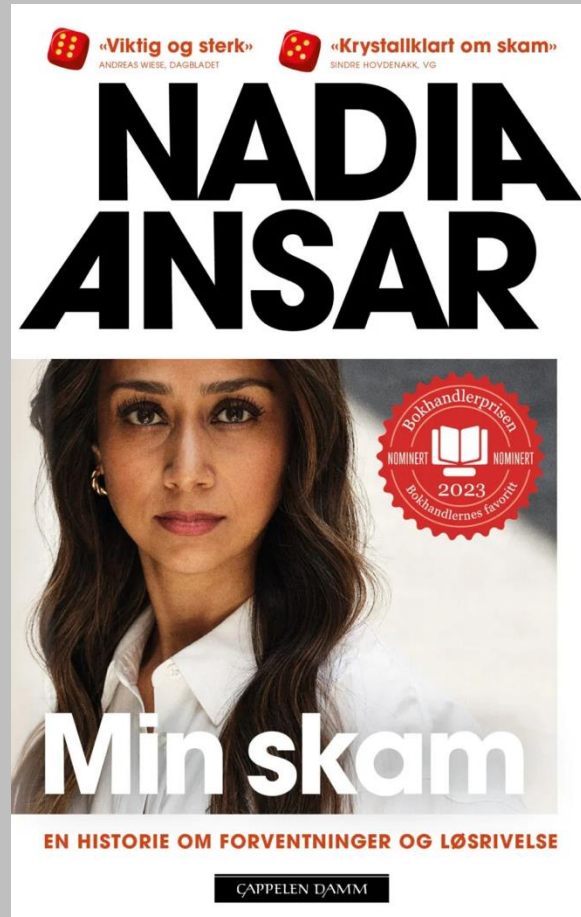
**UTFORSK OG SKAP
MENING AV DET
VONDE**

**AVDEKK
FØLELSES-
MESSIGE BEHOV**

**FASILITER
HJELPSOMME
FØLELSER**

Takk for meg!

E-post:

ansar@ipr.no

For mer informasjon:

<https://www.folelleskompasset.no/>
www.ipr.no

